

เอกฉกษณ้ ฉน้ถฤทช้

ว้ทยาลัยการบร้หารรัฐก้จ มหาว้ทยาลัยบูรพา

akekaluk@go.buu.ac.th

บทบาทของท้องถิ่นกับการดำเนินงาน
ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ตามความตกลงปารีส

“

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็น
ภารกิจของท้องถิ่น หรือไม่?

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ บริหารงานสิ่งแวดล้อม

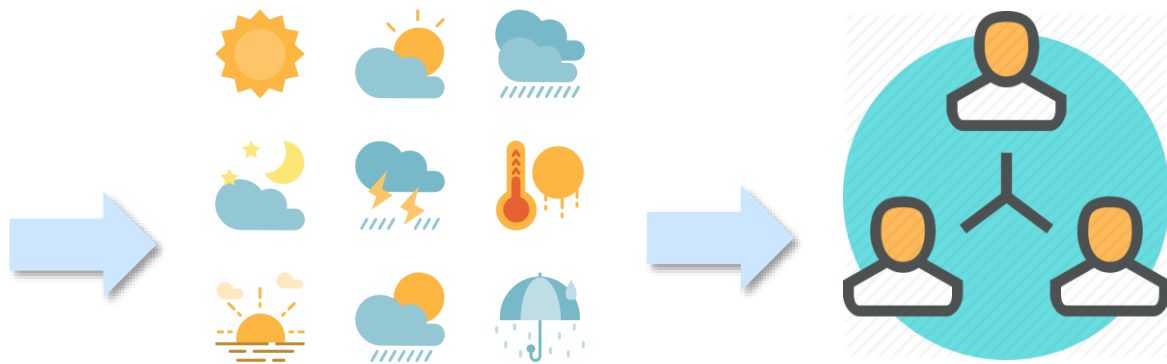
เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แผนปฏิบัติถ่ายโอนภารกิจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1 และ 2 โดยทำการวิเคราะห์ถึง
บทบาทหน้าที่ทั้งหมดพบว่า

**“ไม่มีการกำหนดหน้าที่
ด้านการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”**

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 58-93

แผนแม่บท
=
กรอบนโยบาย

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของ
ประเทศไทย

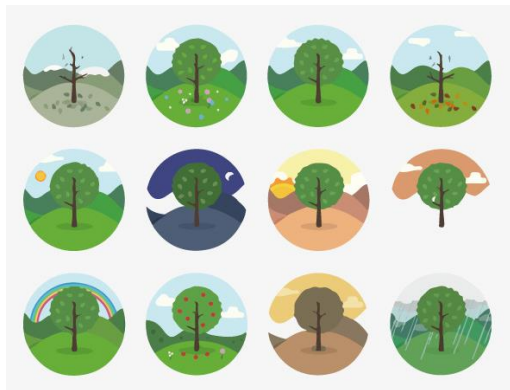
กรอบนโยบายนี้จะกำหนดภาระหน้าที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้อง รับทราบบทบาทของตนเองและปฏิบัติหน้าที่
อย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบของแผนแม่บท ฯ

การลดก๊าซเรือนกระจก
และส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

การปรับตัวต่อผลกระทบจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหาร
จัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

“

การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริม
การเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

เทศบาลท่านทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่??

ต้นไม้และพื้นที่สีเขียว

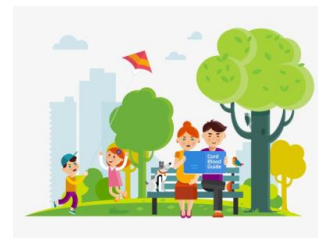
งานสวนสาธารณะ

ควบคุมไฟป่าไม้

ป่าไม้

ป่าชุมชน

ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ป่าไม้

มลพิษและของเสีย

จัดการขยะ

มลพิษทางอากาศ

ขยะอันตราย

บำบัดน้ำเสีย

ดูแลความสะอาด

พลังงาน

ประหยัดน้ำมัน

ระบบขนส่งมวลชน

PUBLIC TRANSPORT
NOT TRAFFIC

ส่งเสริมอุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้า

ประหยัดไฟฟ้า

ส่งเสริมการใช้จักรยาน

การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (SCP)

จัดซื้อจัดจ้างสีเขียว

สำนักงานสีเขียว

ส่งเสริมผู้ประกอบการ

โครงการเทศบาลคองต้า ฯ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เมืองแห่งต้นไม้

แนวทางที่ 1

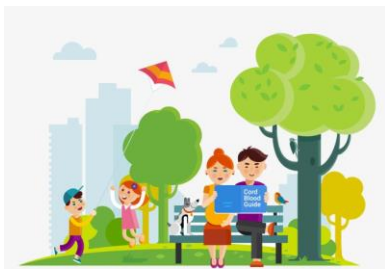
การอนุรักษ์ต้นไม้และพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่เดิม

แนวทางที่ 2

การเพิ่มต้นไม้และพื้นที่สีเขียวใหม่

ด้านการดำเนินงานในภาคป่าไม้
ด้านการจัดการเมือง
(การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง)

(ข้อ 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่
พักผ่อนหย่อนใจ
(ข้อ 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการ
ใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ข้อ 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

โครงการเทศบาลคานองต้า ฯ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เมืองไร้มลพิษ

แนวทางที่ 3

การลดปริมาณขยะ/น้ำเสียก่อนนำไปกำจัด

แนวทางที่ 4

การใช้ประโยชน์จากขยะและน้ำเสีย ณ
แหล่งกำจัด

ด้านการจัดการของเสีย

(ข้อ17) การรักษาความสะอาดและความ
เป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านเมือง
(ข้อ18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำ
เสีย
(ข้อ 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
(ข้อ 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

โครงการเทศบาลคานองต่ำ ๆ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เมืองพิชิตพลังงาน

แนวทางที่ 5

การลดการใช้พลังงานไฟฟ้า/น้ำมัน

แนวทางที่ 6

การใช้พลังงานสะอาดอื่น ๆ ทดแทน
พลังงานไฟฟ้า/น้ำมัน

ด้านการคมนาคม
ด้านการใช้พลังงานในอาคาร

(ข้อ 26) การขนส่งและการวิศวกรรม
จราจร

โครงการเทศบาลคาบองต้า ฯ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เมืองแห่งการบริโภคอย่างยั่งยืน

แนวทางที่ 7 การลด/หลีกเลี่ยงการบริโภค
การใช้ทรัพยากร

ด้านการจัดการของเสีย

-

แนวทางที่ 8 การบริโภคภายในท้องถิ่น

-

-

แนวทางที่ 9 การเลือกบริโภคสินค้าและ
บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

-

-

โครงการเทศบาลคาบองต้า ฯ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เมืองแห่งการบริโภคอย่างยั่งยืน

-

ด้านการจัดการเมือง
(ด้านการวางผังเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน)

(ข้อ 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทาง
น้ำและทางระบายน้ำ
(ข้อ 4) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
(ข้อ 25) การผังเมือง

-

ด้านการเสริมศักยภาพภาคีการพัฒนาเมือง

-

“

การปรับตัวต่อผลกระทบจาก
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แก้ไขปัญหาหน้าท่วม

แก้ไขปัญหาภัยแล้ง

พืชผลการเกษตร
ไม่ออกตามฤดูกาล

ต้นทุนการผลิตสูง

โรคพืช โรคสัตว์ ระบาด

สุขภาพอนามัย
ของประชาชน

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

พ.ศ.2558-2593

ด้านการจัดการน้ำ อุทกภัย และภัยแล้ง

- ด้านการจัดการน้ำอย่างบูรณาการ
- ด้านการสร้างความพร้อมในการรับมือและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง
- ด้านการจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

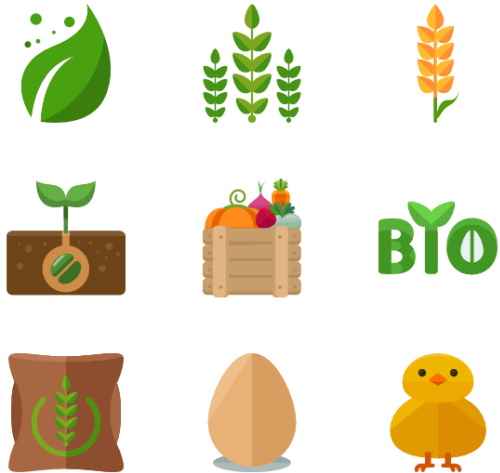
(ข้อ24) การจัดการน้ำ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ร.บ. กระจายอำนาจ 2542)

ภารกิจด้านการจัดการน้ำ (แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

- การจัดสร้างและดูแลแหล่งน้ำ ระบบชลประทาน
- การจัดหาเงินเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
- การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และอุทกภัย
- การดูแลบำรุงรักษาและป้องกันตลิ่งแม่น้ำลำคลอง
- การขุดลอกแหล่งน้ำ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ.2558-2593

ด้านการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจด้านการเกษตร (แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1)

- การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- การช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- การฝึกอบรม
- การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ.2558-2593

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านการท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(ข้อ 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
(พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

ด้านการลดความเสี่ยงต่อปัจจัยทางภูมิอากาศ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ.2558-2593

ด้านสาธารณสุข

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

- ด้านการสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์
- ด้านการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ข้อ 19) การสาธารณสุข การอนามัย และการรักษาพยาบาล (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

(ข้อ 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ.2558-2593

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

- ด้านการลดความเสี่ยงและความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

- ด้านการสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน

(ข้อ 25) การผังเมือง

(ข้อ 28) การควบคุมอาคาร

(ข้อ 29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(ข้อ 30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

“

การสร้างขีดความสามารถ
ด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

จัดงบประมาณ

อบรมบุคลากร ประชาชน

อบรม ฐาน อ.ส.ม.

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ.2558-2593

1. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับประเทศ และแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่นในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่นในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับเมืองหลัก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

การปรับพฤติกรรมของประชาชน

การเสริมสร้างความรู้
ความตระหนัก

การบังคับใช้กฎหมาย

การใช้กลไก
ทางเศรษฐศาสตร์

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับท้องถิ่น

การรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับ
เทศบาลตำบลเมืองแกลง

- การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ฉบับร่าง ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2566

Ministry for the
Environment, Natural Resources
Conservation
and Nuclear Safety

giz

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเทศบาลเมืองน่าน

- การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

Ministry for the
Environment, Natural Resources
Conservation
and Nuclear Safety

giz

จุดเด่นของแผน ฯ ทต.แก่ง และทม.น่าน

มีมิติด้านการจัดการภัยพิบัติและลดผลกระทบ
จากภัยพิบัติ (ทั้งน้ำท่วมและภัยแล้ง)

มีการวางแผนใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เข้า
มาในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ (เศรษฐกิจสีเขียว)

เชื่อมโยงทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
การบริหาร เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ

มีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนา
พลังงาน และพื้นที่

จุดเด่นของแผน ฯ ทต.แก่ง และทม.น่าน

ไม่ปฏิเสธอุตสาหกรรม
แต่มุ่งเน้นการจัดโซนที่ชัดเจน

มียุทธศาสตร์ด้านการวิจัยที่ใช้ข้อมูลให้เป็น
ประโยชน์กับการพัฒนา

มียุทธศาสตร์ที่กำหนดถึงการทำงานในระดับ
จังหวัด การประสานงานในแนวดิ่ง แนวราบ การ
สื่อสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนแม่บท ฯ 58 - 93

ข้อสังเกต

1. ทัศนคติของผู้บริหาร

2. บุคลากรเปิดใจ เรียนรู้ความสำคัญ
และขั้นตอนการทำงานใหม่ๆ

3. ขาดการเชื่อมโยงภารกิจระหว่างส่วน
งานภายในเทศบาล

4. เชื่อมโยงภารกิจเดิมไปสู่การรองรับ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5. เชื่อมโยงปัญหาการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไปสู่
ประเด็นปัญหาอื่น ๆ (สาธารณสุข เศรษฐกิจ ผังเมือง ขยะ น้ำเสีย ความ
สะอาด การประหยัดงบประมาณ)

Thank you

